

GJYKATA EVROPIANE E TË DREJTAVE TË NJERIUT

SEKSIONI I TRETË VENDIM

Kërkesa nr. 4586/18
ADRIAN FULLANI
KUNDËR SHQIPËRISË

Gjykata Evropiane e të Drejtave të Njeriut (Seksioni i Tretë), e mbledhur më 20 shtator 2022 si një Dhomë e përbërë nga:

Georges Ravarani, *kryetar*,
Georgios A. Serghides,
Maria Elósegui
Darian Pavli,
Anja Seibert-Fohr,
Peeter Roosma,
Andreas Zünd, *gjyqtarë*,
dhe Milan Blaško, *sekretar i Seksionit*,
duke marrë në konsideratë:

kërkesën e mësipërme depozituar pranë Gjykatës, më 12 janar 2018 kundër Republikës së Shqipërisë në mbështetje të nenit 34 të Konventës për Mbrojtjen e të Drejtave të Njeriut dhe Lirive Themelore (“Konventa”) nga një shtetas shqiptar, z. Adrian Fullani (“kërkuesi”);

vendimin për të njoftuar qeverinë shqiptare (“Qeveria”) në lidhje me ankesën në mbështetje të nenit 8 të Konventës dhe për të deklaruar pjesën tjetër të kërkesës së papranueshme;

vërejtjet e palëve;

pasi diskutoi, vendos si më poshtë:

FAKTET

1. Kërkuesi ka lindur në vitin 1955 dhe banon në Tiranë. Ai u përfaqësua në Gjykatë nga z. A. Saccucci, një avokat i cili e ushtron profesionin në Romë.

2. Qeveria u përfaqësua fillimisht nga ish-agjentët e saj, z. A. Metani dhe znj. E. Muçaj, dhe në vijim nga z. O. Moçka, avokat i përgjithshëm i shtetit.

3. Faktet e çështjes, të parashtruara nga palët, mund të përmbliidhen si më poshtë.

A. Rrethanat që i paraprinë procedurave gjyqësore

4. Në muajin nëntor 2011, Parlamenti i Shqipërisë caktoi kërkuesin për një afat shtatëvjeçar në pozicionin e Guvernatorit të Bankës Qendrore të Shqipërisë (“BQSH”), një institucion publik përgjegjës për zbatimin e politikës monetare në vend. Përveç pozicionit si zyrtari më i lartë i institucionit, Guvernatori kryesonte Këshillin Mbikëqyrës, që ishte organi drejtues i BQSH-së.

5. Pas arrestimit të kërkuesit më 5 shtator 2014 mbi dyshimin për shpërdorim të detyrës, më 6 shtator 2014, Këshilli Mbikëqyrës i propozoi Parlamentit shkarkimin e kërkuesit nga detyra.

6. Më 18 shtator 2014, Parlamenti vendosi të shkarkonte kërkuesin nga detyra.

B. Kundërshtimi i kërkuesit ndaj shkarkimit të tij nga detyra

7. Pas shfajësimit të tij nga akuzat penale, më 5 shkurt 2016 kërkuesi ngriti një padi kundër BQSH-së dhe Parlamentit, duke kundërshtuar shkarkimin e tij nga detyra.

8. Më 2 qershor 2016, Gjykata Administrative e Tiranës e Shkallës së Parë pranoi pjesërisht padinë e kërkuesit. Gjykata vendosi se në kundërshtim me parashtrimet e BQSH-së, nuk kishte prova se kërkuesi kishte dëmtuar interesat e BQSH-së, dhe fakti i vetëm se ai ishte arrestuar nuk përbënte një

shkelje etike që të justifikonte shkarkimin e tij nga detyra. Gjithashtu, ajo konstatoi një sërë mangësish procedurale, të tilla si moslejimi i kërkuarit nga ana e autoriteteve që të merrte pjesë në procedurat e shkarkimit nga detyra. Në vijim, gjykata thekson se nuk kishte juridiksionin për të shfuqizuar vendimin e Parlamentit (shih paragrafin 6 më sipër), dhe në përputhje me rrethanat e urdhëronte BQSH-në t'i paguante kërkuarit pagën për dymbëdhjetë muaj. Gjykata e rrëzoi pretendimin e kërkuarit për kompensim shtesë për dëm jopasuror dhe rikthimin në pozicionin e mëparshëm, me arsyetimin se gjatë kësaj periudhe një person tjetër ishte emëruar në atë pozicion, dhe ligji nuk parashikonte mjetin e rikthimit në detyrë në ato rrethana. Të gjitha palët apelian.

9. Më 1 mars 2017, Gjykata Administrative e Apelit konfirmoi se kërkuari ishte shkarkuar në mënyrë të paligjshme dhe ndryshoi pjesërisht vendimin e gjykatës më të ulët. Ndryshe nga gjykata e shkallës së parë, ajo urdhëroi shfuqizimin e vendimit të Parlamentit të datës 18 shtator 2014 (shih paragrafin 6 më sipër). Gjithashtu, në vend të pagës së dymbëdhjetë muajve dhënë nga gjykata më e ulët, Gjykata e Apelit urdhëroi BQSH-në të paguante pagën e tij deri në muajin nëntor 2018, që korrespondonte me përfundimin e mandatit të tij të ligjshëm në detyrë (shih paragrafin 4 më sipër). Gjykata rrëzoi pjesën tjetër të kërkesave. Të gjitha palët depozituan ankesa pranë Gjykatës së Lartë.

10. Më 12 korrik 2017, Gjykata e Lartë vendosi se në vend të shfuqizimit të vendimit të Parlamentit për shkarkimin e kërkuarit nga detyra, ai vendim do të ishte absolutisht i pavlefshëm, ndërkohë la në fuqi pjesën e mbetur të vendimit të gjykatës më të ulët.

11. Më 30 janar 2018, Gjykata Kushtetuese rrëzoi ankesën kushtetuese të BQSH-së ndaj vendimit të Gjykatës së Lartë.

KUADRI DHE PRAKTIKA LIGJORE PËRKATËSE

A. Ligji vendës

1. Kushtetuta

12. Neni 17 i Kushtetutës parashikon:

“1. Kufizime të të drejtave dhe lirive të parashikuara në këtë Kushtetutë mund të vendosen vetëm me ligj për një interes publik ose për mbrojtjen e të drejtave të të tjerëve. Kufizimi duhet të jetë në përpjesëtim me gjendjen që e ka diktuar atë.

2. Këto kufizime nuk mund të cenojnë thelbin e lirive dhe të të drejtave dhe në asnjë rast nuk mund të tejkalojnë kufizimet e parashikuara në Konventën Evropiane për të Drejtat e Njeriut.”.

13. Neni 35 i Kushtetutës parashikon:

“1. Askush nuk mund të detyrohet, përveçse kur e kërkon ligji, të bëjë publike të dhëna që lidhen me personin e tij.

2. Mbledhja, përdorimi dhe bërja publike e të dhënave rreth personit bëhet me pëlqimin e tij, me përjashtim të rasteve të parashikuara me ligj.

3. Kushdo ka të drejtë të njihet me të dhënat e mbledhura rreth tij, me përjashtim të rasteve të parashikuara me ligj.

4. Kushdo ka të drejtë të kërkojë ndreqjen ose fshirjen e të dhënave të pavërteta ose të paplota ose të mbledhura në kundërshtim me ligjin.”.

14. Neni 42§2 i Konventës parashikon se për të mbrojtur të drejtat kushtetuese dhe ligjore, liritë dhe interesat, ose në mbrojtje të një akuze penale ndaj tij/saj, kushdo ka të drejtën për një seancë të drejtë dhe publike, brenda një afati të arsyeshëm, nga një gjykatë e pavarur dhe e paanshme e krijuar sipas ligjit.

15. Neni 44 i Kushtetutës parashikon:

“Kushdo ka të drejtë të rehabilitohet dhe/ose të zhdëmtohet në përputhje me ligjin, në rast se është dëmtuar për shkak të një akti, veprimi ose mosveprimi të paligjshëm të organeve shtetërore.”.

16. Neni 49§1 i Kushtetutës parashikon:

“Secili ka të drejtë të fitojë mjetet e jetesës së tij me punë të ligjshme, që e ka zgjedhur ose pranuar vetë. Ai është i lirë të zgjedhë profesionin, vendin e punës, si dhe sistemin e kualifikimit të vet profesional.”.

17. Neni 122 i Kushtetutës parashikon:

“1. Çdo marrëveshje ndërkombëtare e ratifikuar përbën pjesë të sistemit të brendshëm juridik pasi botohet në Fletoren Zyrtare të Republikës së Shqipërisë. Ajo zbatohet në mënyrë të drejtpërdrejtë, përveç rasteve kur nuk është e vetëzbatueshme dhe zbatimi i saj kërkon nxjerrjen e një ligji. Ndryshimi, plotësimi dhe shfuqizimi i ligjeve të miratuara me shumicën e të gjithë anëtarëve të Kuvendit për efekt të ratifikimit të marrëveshjeve ndërkombëtare bëhet me të njëjtën shumicë.

2. Një marrëveshje ndërkombëtare e ratifikuar me ligj ka epërsi mbi ligjet e vendit që nuk pajtohen me të.

3. Normat e nxjerra prej një organizate ndërkombëtare kanë epërsi, në rast konflikti, mbi të drejtën e vendit, kur në marrëveshjen e ratifikuar nga Republika e Shqipërisë për pjesëmarrjen në atë organizatë, parashikohet shprehimisht zbatimi i drejtpërdrejtë i normave të nxjerra prej asaj.”.

18. Neni 131 (f) i Kushtetutës, në fuqi përpara ndryshimeve në vitin 2016, parashikon si më poshtë:

“Gjykata Kushtetuese vendos, për:

...

f) ankesat e individëve që pretendojnë se iu janë shkelur të drejtat kushtetuese për një seancë të drejtë, pasi janë shteruar të gjitha mjetet për mbrojtjen e atyre të drejtave.”.

19. Më 12 gusht 2016, ligji nr. 76/2016, i datës 22 korrik 2016, për disa ndryshime në Kushtetutë (“ligji ndryshues 2016”) hyri në fuqi pas publikimit të tij në Fletoren Zyrtare nr. 138, të datës 27 korrik 2016. Neni 131 (f) i Kushtetutës, i ndryshuar nga ligji ndryshues 2016, parashikon si më poshtë:

“Gjykata Kushtetuese vendos, për:

...

f) gjykimin përfundimtar të ankesave të individëve kundër çdo akti të pushtetit publik ose vendimi gjyqësor që cenon të drejtat dhe liritë themelore të garantuara në Kushtetutë, pasi të jenë shteruar të gjitha mjetet juridike efektive për mbrojtjen e këtyre të drejtave, përveçse kur parashikohet ndryshe në Kushtetutë.”.

2. *Ligji për Gjykatën Kushtetuese (ligji nr. 8577 i datës 10 shkurt 200 mbi organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese, ndryshuar me ligjin nr. 99/2016).*

20. Neni 71(ç) i ligjit për Gjykatën Kushtetuese, i ndryshuar, që ka hyrë në fuqi më 1 mars 2017, parashikon të drejtën e ankuesit për të kërkuar shpërblim të drejtë nga Gjykata Kushtetuese në çështjet ku ankesa e tij/saj kushtetuese nuk dëgjohet brenda një afati të arsyeshëm.

21. Neni 76(6) i ligjit për Gjykatën Kushtetuese parashikon se vendimet gjyqësore që prishen nga Gjykata Kushtetuese do të konsiderohen të pavlefshëm *ab initio* dhe çështja do të dërgohet për rigjykim në gjykatën vendimi i së cilës është prishur.

B. Praktika gjyqësore e Gjykatës Kushtetuese

1. *Vendimi nr. 52 i datës 1 dhjetor 2011 (“vendimi nr. 52/2011”)*

22. Vendimi nr. 52/2011 i Gjykatës Kushtetuese kishte të bënte me kërkesën për një gjykim paraprak mbi kushtetueshmërinë paraqitur nga tri gjykata të zakonshme. Kërkesa e gjykatave referuese kishte të bënte, midis të tjerash, me pajtueshmërinë me të drejtën kushtetuese për të respektuar jetën private dhe familjare në një sërë dispozitash të ligjit nr. 10129, të datës 11 maj 2009, mbi gjendjen civile (ligji për Gjendjen Civile), që rregullojnë mënyrën sipas së cilës regjistrohej përkatësia etnike e individëve në regjistrin e statusit civil.

23. Gjatë shqyrtimit të kërkesës, gjykata konstatoi se e drejta kushtetuese për të respektuar jetën private dhe familjare ishte mbrojtur nga një sërë dispozitash kushtetuese, duke përfshirë nenin 35 (mbrojtja e të dhënave personale), neni 36 (liria dhe konfidencialiteti i korrespondencës), neni 37

(paprekshmëria e banesës) dhe neni 53 (mbrojtja e martesës dhe e familjes) e Kushtetutës (paragrafi 28 i vendimit). Gjithashtu, gjykata theksoi se e drejta për respektimin e jetës private mbrohej me anë të nenit 8 të Konventës, dhe e vijonte arsyetimin duke përcaktuar praktikën gjyqësore të zbatueshme të Gjykatës në mbështetje të atij neni.

24. Pasi identifikoi parimet e zbatueshme dhe pasi i zbatoi ato në rrethanat konkrete, Gjkata Kushtetuese i shpalli parashikimet në fjalë jokushtetuese.

2. *Vendimi nr. 17 i datës 15 mars 2016 ("vendimi nr. 17/2016")*

25. Vendimi nr. 17/2016 i Gjykatës Kushtetuese kishte të bënte me një ankesë individuale sipas së cilës moszbatimi nga ana e autoriteteve i një vendimi që njihte të drejtën e ankuesit për të vizituar fëmijën e tij kishte shkelur nenin 6§1 dhe nenin 8 të Konventës. Gjatë shqyrtimit të ankesës në lidhje me moszbatimin e vendimit, përveç praktikës gjyqësore të Gjykatës në mbështetje të nenit 6§1, Gjkata Kushtetuese iu referua gjerësisht të drejtës së ankuesit për respektimin e jetës së tij familjare në mbështetje të nenit 8 të Konventës dhe praktikës gjyqësore të Gjykatës sipas asaj dispozite. Në mbështetje të rrethanave, ajo konstatoi një shkelje të nenit 6§1 të Konventës dhe gjykoj se, duke qenë se pretendimet e kërkuarit në mbështetje të nenit 8 të Konventës ishin marrë në konsideratë për shqyrtimin e ankesës për moszbatim, nuk ishte e nevojshme që ankesa të gjykohej në mënyrë të veçantë sipas nenit 8.

3. *Vendimi nr. 80 i datës 18 dhjetor 2017 ("vendimi nr. 80/2017")*

26. Vendimi nr. 80/2017 i Gjykatës Kushtetuese kishte të bënte, midis të tjerash, me një ankesë individuale, sipas së cilës shembja e pjesshme nga autoritetet e një banese dhe e murit të saj rrethues kishte shkaktuar shkeljen e nenit 8 të Konventës.

27. Gjatë shqyrtimit të pajtueshmërisë së ankesave *ratione materiae*, Gjkata Kushtetuese konstatoi se ato ishin *prima facie* brenda juridiksionit të saj (shih paragrafin 13 të vendimit), dhe se ankuesi, si mbajtësi i të drejtave përmbajtësore dhe procedurale, sipas interpretimit të nenit 131 (f) të Kushtetutës, kishte argumente për të bërë një ankesë individuale (paragrafi 11 i vendimit).

28. Në lidhje me meritat e ankesës sipas nenit 8 të Konventës, gjykata vlerësoi se vendimi i gjykatave të zakonshme se ndërtimi i ankuesit kishte qenë i paligjshëm, dhe për këtë arsye i pakualifikueshëm për kompensim pas shembjes, ishte i mbështetur në fakte (paragrafët 38 dhe 44 i vendimit). Ajo gjykoj se gjykatat e zakonshme i ishin përgjigjur në mënyrën e duhur ankesës mbështetur në të drejtën për respektimin e banesës së një personi, sipas nenit 8 të Konventës (paragrafi 45 i vendimit).

29. Një gjyqtar bashkëlidhi një opinion pjesërisht kundërshtues, ku theksonte se ndryshimet kushtetuese të muajt korrik 2016 (shih paragrafin 19 më sipër) kishin zgjeruar juridiksionin e Gjykatës Kushtetuese për të shqyrtuar ankesa në lidhje me të drejtat kushtetuese përmbajtësore. Sipas këndvështrimit të opinionit kundërshtues, gjykata duhej të kishte realizuar një vlerësim më të thellë rreth pretendimeve të ankuesit bërë në mbështetje të nenit 8, veçanërisht në lidhje me proporcionalitetin dhe arsyeshmërinë e ndërhyrjes.

30. Një kërkesë në lidhje me atë çështje është pezull në Gjykatë (nr. 8706/18, komunikuar më 16 prill 2018).

4. *Vendimi nr. 7 i datës 12 janar 2021 ("vendimi nr. 7/2021")*

31. Vendimi nr. 7/2021 i Gjykatës Kushtetuese kishte të bënte me, midis të tjerash, një ankesë individuale sipas së cilës vendimi i gjykatave të zakonshme për të njohur të drejtën e një pale të tretë si trashëgimtarë të një anëtarit të familjes së ankuesit kishte shkaktuar shkelje të së drejtës së ankuesit për respektimin e jetës private dhe familjare në mbështetje të nenit 8 të Konventës.

32. Në përgjigje të asaj anese, Gjkata Kushtetuese parashikoi parime të përgjithshme të zbatueshme për ankesën dhe arriti në përfundimin se kjo ankesë ishte haptazi e pabazuar.

5. *Vendimi nr. 38 i datës 2 dhjetor 2021 ("vendimi nr. 38/2021")*

33. Vendimi nr. 38/2021 i Gjykatës Kushtetuese kishte lidhje, midis të tjerash, me një ankesë individuale sipas së cilës vendimi i autoriteteve për të skualifikuar ankuesin që të hynte në rrugën e një karriere në gjyqësor kishte shkaktuar shkeljen e të drejtës së këtij të fundit për “jetë private sipas nenit 35 të Konventës”. Ankuesi argumentoi se veprimet e autoriteteve kishin ndërhyrë në të drejtën e tij për të ushtruar një profesion dhe kishin prekur dinjitetin, personalitetin dhe zhvillimin e marrëdhënieve të tij me botën e jashtme.

34. Në shqyrtimin e pretendimit për shkelje të së drejtës për respektimin e jetës private, Gjykata Kushtetuese miratoi një qasje të ngjashme me atë qasje që e kishte miratuar në vitin 2011 (shih paragrafin 23 më sipër).

35. Ajo arriti në përfundimin se ankuesi nuk kishte provuar pretendimin e tij se ai kishte vuajtur pasoja negative nga vendimi konkret dhe, sipas rrethanave, nuk ishte e nevojshme të shqyrtoheshin aspektet nëse ndërhyrja e pretenduar ishte e nevojshme në një shoqëri demokratike, sipas ligjit, apo nëse ndërhyrja kishte ndjekur një qëllim legjitim. Për këtë arsye, gjykata e rrëzoi ankesën.

C. Kuadri në lidhje me zgjerimin e juridiksionit të Gjykatës Kushtetuese

36. Në vitin 2014, Parlamenti ngriti një komision parlamentar *ad hoc*, që do të ishte përgjegjës për reformën në sektorin e drejtësisë. Në muajin qershor 2015 komisioni miratoi një raport për vlerësimin e sistemit të drejtësisë në Shqipëri (“Raporti i vlerësimit; shih *Xhoxhaj kundër Shqipërisë*, nr. 15227/19, §4, 9 shkurt 2021”).

37. Për sa ka të bëjë me çështjen konkrete, raporti i vlerësimit theksonte se sipas nenit 131 (f) të Kushtetutës, në fuqi në periudhën respektive, juridiksioni i Gjykatës Kushtetuese për ankesat individuale kufizohej te pretendimet në lidhje me të drejtën për gjykim të drejtë. Gjithashtu theksohet se, sipas rrethanave, Gjykata nuk kishte shqyrtuar ankesa përpara Gjykatës Kushtetuese si mjet efektiv për llojet e tjera të ankesave, dhe ky fakt kishte pasur ndikim në efektivitetin e Gjykatës Kushtetuese.

38. Raporti i vlerësimit shërbeu si baza për përgatitjen dhe miratimin e një strategjie për reformën në sistemin e drejtësisë (“Strategjia e Reformës”), si rezultat i së cilës në vitin 2016 u ndryshua Kushtetuta dhe hynë në fuqi një sërë statutesh të rëndësishëm (shih *Xhoxhaj*, cituar më sipër, §5).

39. Në Sesionin Plenar të 105-të (18–19 dhjetor 2015), Komisioni Evropian për Demokraci miratoi me anë të ligjit (Komisioni i Venecias) opinionin e ndërmjetëm nr. 824/2015 (CDL-AD(2015)045) për projekt-ndryshimet kushtetuese në sistemin gjyqësor në Shqipëri. Për sa ka të bëjë me çështjen konkrete, në opinion përcaktohej si më poshtë:

“30. Neni 22 [i projektligjit ndryshues] (që ndryshon nenin 131 [të Kushtetutës] propozon ndryshimin e formulimit që parashikon juridiksionin e GJK-së [Gjykatës Kushtetuese] në lidhje me gjykimin e ankuesve individualë për shkeljen e të drejtave kushtetuese. Në tekstin aktual, kompetenca e GJK-së kufizohej në parashikimin “gjykimi përfundimtar i ankesave të individëve për shkeljen e të drejtave të tyre kushtetuese në procesin e rregullt ligjor”. Nëse synimi i legjislatorëve është zgjerimi i kompetencës së GJK-së me ankesat që kanë lidhje me të drejta dhe liri të tjera bazë, kjo gjë duhet të mirëpritet [është hequr shënimi fundor]).”.

40. Pjesët përkatëse të raportit shpjegues për ligjin ndryshues 2016 përshkruanin arsyetimin në lidhje me ndryshimin e nenit 131 (f) të Kushtetutës për aspektet në vijim:

“formulimet e disa dispozitave të caktuara që rregullonin juridiksionin e [Gjykatës Kushtetuese]... çuan në ankesat se [Gjykata Kushtetuese] nuk do të ishte një mjet efektiv në mbrojtjen e të drejtave dhe lirive themelore të njeriut, siç theksohet në vendime të caktuara të [Gjykatës Evropiane e të Drejtave të Njeriut].

...
[Për këtë arsye propozohet] zgjerimi i juridiksionit të [Gjykatës Kushtetuese] me qëllim mbështetjen në mënyrë efektive të të drejtave individuale. Sugjerohet që të bëhen një sërë ndryshimesh që orientohen drejt zgjerimit të juridiksionit të Gjykatës Kushtetuese [konkretisht]... zgjerimi i [fushës së

veprimit të] ankesës individuale kushtetuese që duhet të riformulohet me qëllim ofrimin e një mbrojtjeje më të mirë për individët nga veprimet e autoriteteve publike (modeli gjerman – *Verfassungsbeschwerde*).”.

D. Materiale të tjera në lidhje me çështjen

41. Konferenca e Gjykatave Kushtetuese Evropiane (“KGJKE”) është një forum sipas së cilës gjykatat kushtetuese evropiane dhe institucione të tjerë evropiane që ushtrojnë juridiksion kushtetues organizojnë vazhdimisht konferenca të specializuara me qëllim ndarjen e eksperiencave në lidhje me praktikën dhe jurisprudencën kushtetuese.

42. Kongresi XVIII i KGJKE-së u zhvillua më 24–25 shkurt 2021 në Pragë dhe tema e tij ishte “Të drejtat e njeriut dhe liritë themelore: marrëdhënia e katalogëve ndërkombëtarë, mbikombëtarë dhe kombëtarë në shekullin XXI”. Secila prej gjykatave pjesëmarrëse kushtetuese, duke përfshirë Gjykatën Kushtetuese të Shqipërisë, paraqiti një raport kombëtar mbi atë tematikë duke iu përgjigjur pyetjeve që i ishin dërguar paraprakisht secilës gjykatë pjesëmarrëse. Për sa ka të bëjë me çështjen konkrete, raporti kombëtar i Shqipërisë, që u dorëzua në një datë të paspecifikuar në vitin 2019, përcaktonte:

“Çfarë mekanizmi përdoret për të përfshirë traktatet ndërkombëtare në [mosmarrëveshjet vendëse]?

...

Konventa Evropiane [për të Drejtat e Njeriut] ka status mbikombëtar dhe nënkushtetues në [sistemin juridik në Shqipëri]... Çdokush ka të drejtën të depozitojë një ankesë pranë Gjykatës Kushtetuese dhe sistemit të gjykatave të zakonshme për mbrojtjen e të drejtave individuale, duke iu referuar masave të saj në mënyrë të drejtpërdrejtë.¹”.

LIGJI

43. Kërkuesi u ankua se refuzimi i gjykatave vendëse për ta rikthyer në detyrë apo për t’i dhënë kompensim shtesë për dëmin jopasuror për dëmin e shkaktuar ndaj reputacionit dhe nderit të tij si rezultat i shkarkimit të tij nga detyra përbënte shkelje të së drejtës së tij për respektimin e jetës së tij private sipas nenit 8 të Konventës.

44. Neni 8 i Konventës parashikon si më poshtë:

“1. Çdokush ka të drejtën e respektimit të jetës së tij private dhe familjare, banesës dhe korrespondencës së tij.

2. Autoriteti publik nuk mund të ndërhyjë në ushtrimin e kësaj të drejte, përveçse në shkallën e parashikuar nga ligji dhe kur është e nevojshme në një shoqëri demokratike, në interes të sigurisë publike, për mbrojtjen e rendit publik, shëndetit ose moralit ose për mbrojtjen e të drejtave dhe lirive të të tjerëve.”.

A. Kundërshtim për mosshkrim të mjeteve vendëse

1. Parashtrimet e palëve

a) Qeveria

45. Qeveria parashitroi se në vitin 2016 Parlamenti kishte miratuar reformën në drejtësi, që kishte të bënte, midis të tjerash, me juridiksionin e Gjykatës Kushtetuese. Përpara reformës, juridiksioni i Gjykatës Kushtetuese për ankesa individuale kufizohej tek ankesat që pretendonin për shkelje të së drejtës për një seancë të drejtë, ndërsa në vitin 2016, individët mund të ankoreshin pranë një gjykate për një shkelje të cilësdo të drejte kushtetuese, duke përfshirë të drejtën për respektimin e jetës private.

46. Në përputhje me rrethanat, Qeveria u mbështet në versionin e amenduar të nenit 131 (f) të Kushtetutës (shih paragrafin 19 më sipër) dhe nenet 76 të ligjit për Gjykatën Kushtetuese (shih paragrafin 21 më sipër) për të vlerësuar nëse kërkuesi nuk kishte shteruar mjetet vendëse duke paraqitur një ankesë pranë Gjykatës Kushtetuese. Në lidhje me shkaqet përmbajtësores të një ankesë

¹ [Http://www.cecc2017-2020.org/fileadmin/Dokumenty/Pdf/Questionnaire/National_Reports/English/Albania_-_Questionnaire_XVIII_Congress_of_CECC_eng.pdf](http://www.cecc2017-2020.org/fileadmin/Dokumenty/Pdf/Questionnaire/National_Reports/English/Albania_-_Questionnaire_XVIII_Congress_of_CECC_eng.pdf)

të mundshme pranë gjykatës, Qeveria argumentoi se i takonte kërkuessit të mbështetej në të drejtat e tij për dëmshtëpërblim dhe për punësim të ligjshëm sipas neneve 44 dhe 49§1 të Kushtetutës (shih paragrafët 15–16 më sipër) respektivisht.

47. Në lidhje me praktikën gjyqësore në mbështetje të përcaktimit të mësipërm, Qeveria u shpreh se ndryshimi në juridiksionin e Gjykatës Kushtetuese në lidhje me ankesat individuale kishte qenë në fuqi për një periudhë të shkurtër, gjë që shpjegonte se përse nuk ekzistonte një praktikë gjyqësore e mirëpërcaktuar mbi këtë çështje.

48. Gjithashtu, si përgjigje ndaj pretendimeve të kërkuessit (shih paragrafin 53 në vijim), Qeveria parashtroi se Gjykata Kushtetuese kishte pasur kuorumin për të gjykuar mbi një ankesë të mundshme të depozituar nga kërkuessi dhe në çdo rast, nëse do të kishte pasur vonesa në shqyrtimin e ankesës, neni 71 (ç) i ligjit për Gjykatën Kushtetuese (shih paragrafin 20 më sipër) parashikonte të drejtën për të përfituar kompensim për shkeljen e parashikimit për “afat të arsyeshëm”.

49. Së fundmi, Qeveria parashtroi se duke qenë se gjykatat vendëse e kishin anuluar shkarkimin e kërkuessit nga detyra, dhe i kishin akorduar mjaftueshëm dëmshtëpërblime, kërkuessi nuk kishte statusin e viktimës sipas nenit 34 të Konventës. Gjithashtu, Qeveria parashtroi se ankesa ishte haptazi e pabazuar.

b) Kërkuessi

50. Fillimisht kërkuessi parashtroi se ankesa e tij vinte si pasojë e mungesës së legjislacionit të dukur vendës në lidhje me të drejtën e tij për rikthimin në detyrë, dhe Gjykata Kushtetuese nuk kishte mundësi të zgjidhte atë situatë.

51. Së dyti, sipas këndvështrimit të tij, fakti se ndryshimet në juridiksionin e Gjykatës Kushtetuese kishin qenë në fuqi vetëm për një periudhë të shkurtër nuk mund ta çlironte Qeverinë nga detyrimi paraqitjen e një praktike gjyqësore të konsoliduar në mbështetje të pretendimit të saj se një ankesë pranë Gjykatës Kushtetuese ishte një mjet efektiv për ankesat sipas nenit 8 të Konventës. Përkundrazi, sipas opinionit të kërkuessit, risia e mjetit duhet të shërbente si arsye për ta përjashtuar kërkuessin nga mundësia për të përdorur mjetin e ri të pretenduar.

52. Së treti, kërkuessi parashtroi se edhe pse juridiksioni i Gjykatës Kushtetuese ishte ndryshuar, të drejtat përmbajtësore kushtetuese nuk ishin amenduar dhe nuk ekzistonte asnjë e drejtë kushtetuese për rikthimin në detyrë ose për përfitimin e kompensimit për dëmin jopasuror.

53. Së fundmi, kërkuessi parashtroi se funksionimi i Gjykatës Kushtetuese gjatë periudhës përkatëse ishte ndërprerë nga dorëheqjet dhe shkarkimet në gjyqësor dhe nga vonesat nga ana e autoriteteve në emërimin e gjyqtarëve të rinj. Ai theksoi veçanërisht një periudhë gjatë së cilës gjykata nuk kishte pasur kuorumin për të vendosur mbi çfarëdo çështjeje.

54. Për të gjitha arsyet e sipërpërmendura, në këndvështrimin e kërkuessit, një ankesë kushtetuese përpara Gjykatës Kushtetuese nuk mund të konsiderohet si mjet efektiv për ankesën e tij sipas nenit 8 të Konventës.

2. Vlerësimi i Gjykatës

a) Parimet e përgjithshme

55. Ekziston një karakteristikë themelore e makinerisë së mbrojtjes e vendosur nga Konventa në mbështetje të sistemeve vendëse që mbrojnë të drejta e njeriut. Gjykata mbikëqyr zbatimin nga ana e Shteteve Kontraktuese të detyrimeve të tyre sipas Konventës. Ajo nuk duhet të marrë rolin e Shteteve Kontraktuese përgjegjësie e të cilave është të garantojnë se të drejtat dhe liritë themelore të parashikuara në Konventë respektohen dhe mbrohen në nivel të kombëtar.

Rregulli për shterimin e mjeteve vendëse mbështetet në prezumimin – reflektuar në nenin 13 të Konventës, me të cilin ka ngjashmëri të ngushtë – se ekziston një mjet efektiv i disponueshëm për shkeljen e pretenduar. Për këtë arsye, rregulli është një pjesë e rëndësishme e funksionimit të këtij

sistemi mbrojtjeje (shih *Vučković dhe të tjerë kundër Serbisë* (kundërshtimi paraprak) [DHM], nr. 17153/11 dhe 29 të tjerë, §69, 25 mars 2014).

56. Shtetet janë përjashtuar nga kërkesa për t'u përgjigjur përpara një organi ndërkombëtar për veprimet e tyre deri sa të kenë pasur mundësinë për t'i zgjidhur çështjet me anë të sistemit të tyre ligjor, dhe ato shtete që duan të kërkojnë juridiksionin mbikëqyrës të Gjykatës në lidhje me ankesat ndaj një Shteti janë të detyruara të përdorin fillimisht mjetet e ofruara nga sistemi ligjor vendës (shih, midis shumë autoritetesh të tjerë, *Akdivar dhe të tjerë kundër Turqisë*, 16 shtator 1996, §65, *raportet* 1996-IV, dhe *Vučković dhe të tjerë*, cituar më sipër, §70).

57. Për këtë arsye, detyrimi për të shteruar mjetet vendëse parashikon që kërkuessit duhet të përdorin normalisht mjetet që janë të disponueshme dhe të mjaftueshme në lidhje me ankesat e tyre sipas Konventës. Ekzistenca e mjeteve konkrete duhet të jetë mjaftueshëm e sigurt jo vetëm në teori, por edhe në praktikë, në të kundërt këto mjete nuk do të kenë aksesueshmërinë dhe efektivitetin e nevojshme (shih *Akdivar dhe të tjerë*, cituar më sipër, §66, dhe *Vučković dhe të tjerë*, cituar më sipër, §71). Për të qenë efektiv, një mjet duhet të zgjidhë drejtpërdrejtë situatën dhe duhet të ofrojë perspektiva të arsyeshme suksesi (shih *Sejdović kundër Italisë* [DHM], nr. 56581/00, §46, GJEDNJ 2006-II; *Vučković dhe të tjerë*, cituar më sipër, §74; dhe *Balogh kundër Hungarisë*, nr. 47940/99, 30, 20 korrik 2004).

58. Nuk ekziston ndonjë detyrim për rekurs për mjetet që janë të papërshtatshme ose joefektive (shih *Akdivar dhe të tjerë*, cituar më sipër, §67, dhe *Vučković dhe të tjerë*, cituar më sipër, §73). Megjithatë, ekzistenca e dyshimeve në lidhje me perspektivën e suksesit të një mjeti të caktuar që nuk është qartazi i pavlerë, nuk është një arsye e vlefshme për të mos e ndjekur atë (shih *Akdivar dhe të tjerë*, cituar më sipër, §71; *Scoppola kundër Italisë* (nr. 2) [DHM], nr. 10249/03, §70, 17 shtator 2009; dhe *Vučković dhe të tjerë*, cituar më sipër, §74).

59. Gjithashtu, Gjykata ka theksuar vazhdimisht nevojën për të zbatuar rregullin e shterimit me një nivel të caktuar fleksibiliteti dhe pa formalizëm të tepërt (shih *Ringeisen kundër Austrisë*, 16 korrik 1971, §89, seritë A nr. 13; *Akdivar dhe të tjerë*, cituar më sipër, §69; dhe *Vučković dhe të tjerë*, cituar më sipër, §76). Në vijim, ajo ka pranuar se rregulli i shterimit nuk është as absolut dhe as nuk mund të zbatohet në mënyrë automatike; gjatë shqyrtimit nëse ky rregull është zbatuar, është e rëndësishme që të merren në konsideratë rrethanat specifike të secilës çështje individuale (shih *Akdivar dhe të tjerë*, cituar më sipër, §69, dhe *Kurić dhe të tjerë kundër Sllovenisë* [DHM], nr. 26828/06, §286, GJEDNJ 2012 (ekstrakte)).

60. Në lidhje me barrën e provës, është detyrë e Qeverisë që pretendon mosshfrytëzimin që të bindë Gjykatën se mjeti ishte efektiv, i disponueshëm në teori dhe në praktikë në periudhën përkatëse. Vlefshmëria e një mjeti për të cilin thuhet se ekziston, duke përfshirë qëllimin dhe zbatimin e tij, duhet të parashikohet qartë dhe të konfirmohet ose të plotësohet me anë të praktikës ose praktikës gjyqësore (shih *McFarlane kundër Irlandës* [DHM], nr. 31333/06, §§117 dhe 120, 10 shtator 2010, dhe *Mikolajová kundër Sllovakisë*, nr. 4479/03, §34, 18 janar 2011).

61. Pasi kjo barrë të jetë justifikuar, i takon kërkuessit që të provojë se mjeti i ofruar nga Qeveria faktikisht është përdorur, ose për disa arsye ka qenë i papërshtatshëm dhe joefektiv në rrethanat e caktuara të çështjes, apo se kanë ekzistuar rrethana të veçanta që e përjashtonin atë nga kjo kërkesë (shih *Akdivar dhe të tjerë*, cituar më sipër, §68, *Demopoulos dhe të tjerë kundër Turqisë* (vendim) [DHM], nr. 46113/99 dhe 7 të tjerë, §69, GJEDNJ 2010; dhe *Vučković dhe të tjerë*, cituar më sipër, §77).

b) Zbatimi i këtyre parimeve në çështjen konkrete

62. Palët nuk ranë dakord për vlefshmërinë e mjetit që kishte të bënte me një ankesë kushtetuese për dy arsye kryesore: ekzistenca e një shkaku material për ankesën dhe vlefshmëria e tij nga këndvështrimi procedural. Për këtë arsye, Gjykata do t'i shqyrtojë këto aspekte me radhë.

i) Shkaqet materiale për ankesë përpara Gjykatës Kushtetuese

63. Gjykata vëren, pa shprehur një opinion mbi çështjen, se ankesa e kërkuessit përpara Gjykatës nënkupton se e drejta për respektimin e jetës private sipas nenit 8 të Konventës përfshin të drejtën për

t'u rikthyer në detyrë në një pozicion të lartë pasi është emëruar dhe shkarkuar nga detyra nga parlamenti, si edhe të marrë dëmshpërblim në rastin e një shkarkimi të padrejtë nga një pozicion i tillë. Kërkuesi parashtroi se kjo ankesë nuk mund të dëgjohej nga Gjykata Kushtetuese pasi nuk ekzistonte një e drejtë përmbajtësore kushtetuese tek e cila ai mund të mbështetej përpara asaj gjykate. Megjithatë, kërkuesi nuk parashtroi argumente të detajuara për të rrëzuar pretendimin e Qeverisë ai mund të ishte mbështetur në nenet 44 dhe 49§1 të Kushtetutës (shih paragrafët 15–16 më sipër). Në lidhje me këtë aspekt, Gjykata konstaton ndonjë element që mund të sugjerojë se linja e veprimeve e parashtruar nga Qeveria ishte qartazi e pavlerë.

64. Gjithashtu, Gjykata vëren se Gjykata Kushtetuese i ishte referuar ekzistencës së të drejtës kushtetuese për respektimin e jetës private në vitin 2011, kur kishte shqyrtuar një kërkesë për një vendim paraprak mbi kushtetueshmërinë (shih paragrafin 22 më sipër) si edhe në praktikën e saj gjyqësore të mëpasshme për çështje individuale (shih paragrafët 25, 31 dhe 33 më sipër). Në këto vendime, gjykata njihte të drejtën për respektimin e jetës private sipas, midis të tjerash, nenit 35 të Kushtetutës (shih paragrafin 13 më sipër).

65. Më i rëndësishëm është fakti se një shqyrtim i praktikës gjyqësore të Gjykatës Kushtetuese tregon se si ankuesit edhe vet gjykata i referohen vazhdimisht në mënyrë të drejtpërdrejtë Konventës dhe praktikës gjyqësore të Gjykatës (shih paragrafët 25–34 më sipër). Mundësia për t'iu referuar në mënyrë të drejtpërdrejtë parashikimeve të Konventës përpara Gjykatës Kushtetuese referohet edhe në raportin vendës të gjykatës të paraqitur në Kongresin XVIII të KGJKE-së (shih paragrafin 42 më sipër), edhe pse nuk ka efekt detyrues, ai paraqet një pjesë të kontekstit në lidhje me çështjen. Gjithashtu, sipas paragrafit të dytë të nenit 17 të Kushtetutës së Republikës të Shqipërisë, çdo kufizim i të drejtave kushtetuese të njohura nuk mund të shkojë përtej kufizimeve të lejueshme sipas Konventës.

66. Sipas rrethanave, Gjykata nuk mund të bjerë dakord me argumentin e kërkuesit se nuk ekziston asnjë e drejtë përmbajtësore tek e cila ai mund të mbështetet përpara Gjykatës Kushtetuese për të depozituar një ankesën që tashmë është përpara Gjykatës. Sipas këndvështrimit të Gjykatës, si edhe në mbështetje të ligjit dhe praktikës gjyqësore vendëse, i takon kërkuesit që t'i referohet në mënyrë të drejtpërdrejtë nenit 8 të Konventës përpara Gjykatës Kushtetuese në pretendimin për shkelje të së drejtës për respektimin e jetës private.

ii) Vlefshmëria procedurale e një ankese përpara Gjykatës Kushtetuese

67. Gjykata vëren se në vitin 2016, juridiksioni i Gjykatës Kushtetuese, që deri në atë moment ishte i kufizuar deri tek ankesat sipas së cilave pretendohet për shkeljen e të drejtës për dëgjim të drejtë, ishte zgjeruar duke përfshirë ankesat sipas së cilave pretendohet për shkeljen e çdo të drejte kushtetuese (shih paragrafët 18 dhe 19 më sipër për një krahasim të formulimit të nenit 131 (f) përpara dhe pas ndryshimit të vitit 2016). Kërkuesi nuk kundërshtoi formulimin e atij neni.

68. Gjithashtu, nga raporti shpjegues për ligjin ndryshues 2016 (shih paragrafin 40 më sipër) dhe konteksti i përgjithshëm në të cilin u miratua (shih paragrafin 37 më sipër), rezulton se zgjerimi i juridiksionit për ankesat individuale të Gjykatës Kushtetuese hyri në fuqi, të paktën pjesërisht, si përgjigje ndaj vendimeve të Gjykatës, sipas së cilave gjykohej se një ankesë përpara Gjykatës Kushtetuese ishte një mjet efektiv vetëm për ankesat sipas nenit 6 të Konventës (shih *Balliu kundër Shqipërisë* (vendim), nr. 74727/01, 30 shtator 2004, dhe *Jakupi kundër Shqipërisë* (vendim), nr. 11186/03, 1 dhjetor 2009).

69. Sipas sa më sipër, nuk ka dyshime se mjeti ekzistues në ankesën kushtetuese ishte i disponueshëm në teori.

70. Për sa i përket vlefshmërisë praktike të mjetit, Gjykata thekson se në një sistem ligjor ku të drejtat themelore mbrohen nga Kushtetuta dhe ligji, i takon ankuesit të testojë shtrirjen e asaj mbrojtjeje, dhe të lejojë gjykatat vendëse t'i zbatojnë ato të drejta, dhe, ku është e mundur, t'i zhvillojnë

ato duke ushtruar fuqinë e tyre për interpretim (shih, *mutatis mutandis*, *A.B dhe V kundër Irlandës* [DHM], nr. 25579/05, §GJEDNJ 2010). Për këtë arsye, nëse kërkuesi kishte ndonjë dyshim për efektivitetin e një ankesë përpara Gjykatës Kushtetuese, i takonte atij t'i shuante ato dyshime duke depozituar një ankesë përpara asaj gjykate.

71. Gjithashtu, Gjykata i ka dhënë vëmendje të veçantë mjeteve që janë përdorur nga Shtetet e paditura si përgjigje ndaj një vendimi pilot të Gjykatës (shih, për shembull, *Balan kundër Republikës së Moldavisë* (vendim), nr. 44746/08, 24 janar 2012, dhe *Nagovitsyn dhe Nalgiyev kundër Rusisë* (vendim), nr. 27451/09 dhe 60650/09, 23 shtator 2010 në lidhje me mosekzekutimin e vendimeve; *Stella dhe të tjerë kundër Italisë* (vendim), nr. 49169/09 dhe 10 të tjerë, 16 shtator 2014, dhe *Latak kundër Polonisë* (vendim), nr. 52070/08, 12 tetor 2010 në lidhje me mbipopullimin e burgut; *Techniki Olympiaki A.E. kundër Greqisë* (vendim), nr. 40547/10, 1 tetor 2013; *Balakchiev dhe të tjerë kundër Bullgarisë* (vendim), nr. 65187/10, 18 qershor 2013, dhe *Müdiir Turgut dhe të tjerë kundër Turqisë* (vendim), nr. 4860/09, 26 mars 2013 në lidhje me kohëzgjatjen e procedimeve; dhe *Hodžić kundër Sllovenisë* (vendim), nr. 3461/08, 4 prill 2017 në lidhje me kursimet në monedhë të huaj “të vjetër”). Në situata të ngjashme, Gjykata i ka dhënë rëndësi të veçantë çështjes nëse mjeti i sapokrijuar ishte parimisht i përshtatshëm dhe efektiv (shih, për shembull, *Shmelev dhe të tjerë kundër Rusisë* (vendim), nr. 41743/17 dhe 16 të tjerë, §119, 17 mars 2020).

72. Sipas këndvështrimit të Gjykatës, qasja e mësipërme ka lidhje me çështjen konkrete në aspektin se edhe pse Gjykata nuk ka dhënë ende një vendim pilot, autoritetet vendëse e zgjeruan juridiksionin e Gjykatës Kushtetuese në një pjesë të madhe si përgjigje ndaj praktikës gjyqësore të Gjykatës.

73. Së fundmi, Gjykata vëren edhe se, në kundërshtim me parashtrimet e kërkuesit, Gjykata Kushtetuese kishte filluar të shpallte vendimet e saj të para për shkeljet e pretenduara të drejtave përmbajtëse kushtetuese. Në të vërtetë, në periudhën midis datës 12 gusht 2016, kur hyri në fuqi ligji ndryshues 2016 (shih paragrafin 19 më sipër), dhe datës 18 janar 2018, kur kërkuesi paraqiti kërkesën e tij në Gjykatë, Gjykata Kushtetuese nxori vendimin nr. 80/2017 (shih paragrafin 26 më sipër). Edhe pse ai vendim nuk kishte të bënte në mënyrë të drejtpërdrejtë me të drejtën për respektimin e jetës private, në atë rast Gjykata Kushtetuese e deklaroi të pranueshme një kërkesë ku përfshihej e drejta për respektimin e banesës së dikujt, që garantohet edhe nga neni 8 i Konventës. Në vijim, rezultoi se, të paktën në thelb, Gjykata Kushtetuese e shqyrtoi atë ankesë sipas themelit të saj, ku shumica gjykoi se kërkesa ishte haptazi e pabazuar, kurse një gjyqtar kundërshtues deklaroi se ankesa duhej të ishte shqyrtuar në më shumë detaje (shih paragrafin 29 më sipër).

74. Sipas këndvështrimit të Gjykatës, vendimi konkret ofron mbështetje për pretendimin e Qeverisë se në praktikë, Gjykata Kushtetuese kishte filluar të pranonte për shqyrtim ankesa që mbështeteshin te, ose i përkisnin fushës së veprimit të, nenit 8 të Konventës, duke iu shtuar parashikimeve kushtetuese. Pas vendimit të sipërpërmendur, Gjykata Kushtetuese nxori vendimet nr. 7/2021 dhe 38/2021 ku ajo shqyrtonte edhe ankesat që pretendoheshin se i përkisnin fushës së veprimit të nenit 8 të Konventës (shih paragrafët 31–35 më sipër).

iii) *Rrethana të tjera që përjashtonin kërkuesin nga depozitimi i një ankesë kushtetuese*

75. Kërkuesi argumentoi se ankesa e tij vinte si pasojë e mungesës së legjislacionit të duhur vendës dhe se Gjykata Kushtetuese nuk mund ta korrigjonte atë situatë. Megjithatë, Gjykata vëren se Gjykata Kushtetuese ka fuqinë që të prishë vendimet e Gjykatës së Lartë (shih paragrafin 21 më sipër) dhe të urdhërojë rigjykimin e çështjes duke iu referuar udhëzimeve të asaj gjykate dhe çdo argumenti të mbështetur në mënyrë të drejtpërdrejtë në Konventë (shih për zbatueshmërinë e drejtpërdrejtë të Konventës në Shqipëri paragrafin 17 më sipër dhe *Bakiu dhe të tjerë kundër Shqipërisë* (vendim), nr. 43928/13 dhe 16 të tjerë, §80, 10 prill 2018). Për këtë arsye, Gjykata nuk është e bindur se një ankesë përpara Gjykatës Kushtetuese ishte *a priori* një mjet joefektiv me prezumimin se ajo nuk mund të ofronte zgjidhje për ankesën e kërkuesit.

76. Gjithashtu, kërkuksi parashtrroi se fakti që ndryshimi në juridiksionin e Gjykatës Kushtetuese kishte qenë në fuqi për një periudhë të shkurtër kohore kur ai depozitoi kërkesën konkrete duhej të vepronte në favor të përjashtimit të tij nga detyrimi për të përdorur atë mjet. Gjykata vëren se ndryshimi në juridiksionin e Gjykatës Kushtetuese hyri në fuqi më 12 gusht 2016 (shih paragrafin 19 më sipër) dhe kërkesa konkrete u depozitua në Gjykatë afërsisht shtatëmbëdhjetë muaj më vonë, më 18 janar 2018. Sipas parimit se “injoinimi i ligjit nuk është justifikim”, Gjykata gjykon se kërkuksi nuk ishte i liruar nga përgjegjësia për t’u njohur me Kushtetutën, dhe nëse do të ishte e nevojshme duhej të ishte kërkuar ndihmë me anë të këshillimit ligjor (shih *Lekić kundër Sllovenisë* [DHM], nr. 36480/07, §92, 11 dhjetor 2018, dhe *K-H.W kundër Gjermanisë* [DHM], nr. 37201/97, §73, GJEDNJ 2001 II (ekstrakte)).

77. Si përgjigje ndaj argumentit se Gjykata Kushtetuese kishte qenë jofunksionale për një kohë të gjatë pasi i mungonte kuroumi në periudhën respektive, Gjykata thekson se BQSH-ja, që ishte njëri nga të paditurit në procedurat gjyqësore të ndërmarra nga kërkuksi, depozitoi një ankesë kushtetuese dhe mori një vendim për pretendimet e saj (shih paragrafin 11 më sipër). Sipas këndvështrimit të Gjykatës, ky fakt është i mjaftueshëm për të arritur në përfundimin se pavarësisht numrit të gjyqtarëve në Gjykatën Kushtetuese në periudha të ndryshme, e njëjta rrugë ishte e hapur edhe për kërkuksin.

iv) Përfundim

78. Mbështetur në sa më sipër, duke marrë në konsideratë kontekstin që çoi ndryshimin e nenit 131 (f) të Kushtetutës, mungesa e një kundërshtimi në lidhje me formulimin e tij dhe me vendimet e Gjykatës Kushtetuese të diskutuara më sipër, Gjykata nuk mund të jetë dakord me argumentin e kërkuksit se atij nuk i është kërkuar që të depozitojë një ankesë pranë Gjykatës Kushtetuese.

79. Sipas rrethanave, Gjykata arrin në përfundimin se pas ndryshimeve kushtetuese të vitit 2016, një ankesë kushtetuese individuale nuk kufizohet brenda ankesave të nenit 6 të Konventës dhe, në parim, është një mjet efektiv në lidhje me ankesat sipas së cilave pretendohet për çfarëdo shkeljeje të të drejtave të mbrojtura nga Konventa dhe protokollet e saj që janë ratifikuar nga Shqipëria. Për këtë arsye, ky mjet duhet të përdoret nga kërkuksit përpara se ata të depozitojnë një kërkesë në Gjykatë.

80. Duke qenë se kërkuksi nuk ka depozituar një ankesë përpara Gjykatës Kushtetuese, rezulton se kundërshtimi i Qeverisë për mosshfrytëzim të mjeteve vendëse duhet të lihet në fuqi dhe kërkesa duhet të rrëzohet sipas nenit 35§ 1 dhe 4 të Konventës për mosshfrytëzim të mjeteve vendëse.

B. Kundërshtime të tjera për pranueshmërinë

81. Qeveria parashtrroi se kërkuksi nuk kishte statusin e viktimës sipas nenit 34 të Konventës, dhe se në mbështetje të nenit 35§3 (a), kërkesa ishte haptazi e pabazuar. Duke marrë në konsideratë përfundimin e mësipërm, Gjykata vlerëson se nuk është e nevojshme që të shqyrtojë këto kundërshtime.

Për këto arsye, Gjykata, në mënyrë unanime,

E shpall kërkesën të papranueshme.

Hartuar në gjuhën angleze dhe njoftuar me shkrim, më datë 13 tetor 2022.

Milan Blaško
SEKRETAR

Georges Ravarani
KRYETAR